

**Hallituksen esitys Eduskunnalle lakisääteistä eläkeva-
kuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten sijoitustoi-
mintaa ja vakavaraisuutta koskevien säännösten muut-
tamista koskevaksi lainsäädännöksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eläkelaitosten sijoitustoimintaa ja vakavaraisuutta koskevia säännöksiä muutetaan väliaikaisesti kansainvälisen rahoitusmarkkinakriisin johdosta. Tarkoituksena on yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuuden vahvistaminen siten, ettei eläkelaitosten tarvitse myydä muun muassa suomalaisia osakeomistuksiaan epäedullisessa markkinatilanteessa. Tähän päämäärään pyritään siten, että niin sanottu osake-
tuottosidonnaisen vastuuvelan määrä nostettaisiin vuosina 2008–2010 10 prosenttiin vastuuvelasta. Lisäksi eläkerahastoja täyden-

netään vuoden 2008 osalta vain rahastokoron kolmen prosentin verran ja vastuuvelkaan sisältyvää tasausvastuuta rinnastetaan tilapäisesti toimintapääomaan eläkelaitosten vakavaraisuuden tukemiseksi. Eläkelaitosten toimintapääoman vähimmäismäärää on tarkoitus alentaa ja tehdä se riippumattomaksi eläkelaitoksen sijoitusjakaumasta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Laki olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Lakisääteisen eläketurvan toimeenpano on hajautettu useiden, yhtiömuodoltaan yksityisoikeudellisten eläkelaitosten tehtäväksi. Siitä huolehtivat työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetut työeläkevakuutusyhtiöt, vakuutuskassalaisissa (1164/1992) tarkoitetut lakisääteistä eläkevaikutusta harjoittavat eläkekassat ja eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetut B- ja AB-eläkesäätiöt. Lisäksi merimieseläkelain (72/1956) mukaista eläketurvaa, joka rahoitusjärjestelmänsä osalta on osaksi kytketty työntekijän eläkelain mukaiseen eläketurvaan, hoitaa merimieseläkekassa.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavia eläkelaitoksia koskevaa lainsäädäntöä muutettiin 1990 luvun loppupuolella siten, että lainsäädäntö mahdollisti yksityisten alojen ansioeläkejärjestelmään muutoksia, joita sijoitustoiminnan toimintaympäristön muutokset ja korkotason aleneminen edellyttivät.

Näillä muutoksilla lakisääteistä eläkevaikutusta harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusvaatimuksia korotettiin ja koko vakavaraisuuden valvontamekanismia uudistettiin.

Toimintapääoma on määrä, jolla eläkelaitoksen varat ylittävät vastuvelan tai eläkevastuun (jäljempänä vastuvelka). Toimintapääoman tarkoitus on toimia ensisijaisesti riskipuskurina sijoitustoiminnan riskejä varten. Työeläkelaitoksen vastuuvälillä tarkoitetaan eläkelaitokselle eläkesitoumuksista syntyneen vastuun määrää.

Eläkelaitoksen vakavaraisuusvaatimus on riippuvainen laitoksen sijoitusomaisuuden riskillisyydestä. Mitä riskillisempi sijoitusjakauma on, sitä korkeampi on toimintapääomavaatimus.

Toimintapääomien kartuttamiseen käytetään osa sijoitusten tuotoista, joka työeläkevakuutusyhtiössä ohjataan vastuuvälkaan sisältyvään osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen. Osittamaton lisävakuutusvastuu puskuroi sijoitustoiminnan heilahteluja ja siitä voidaan tehdä siirtoja myös vakuutuk-

senottajille annettaviin lisätuihin. Näin ollen sitä vastaavat varat voidaan lukea toimintapääomaan. Muilla eläkelaitostyypeillä vastaavana puskurina toimii vastuuvälkaan tai eläkevastuuseen sisältyvä lisävakuutusvastuu.

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden epävakaas on jatkunut jo yli vuoden. Luottomarkkinoilta alkanut epävakaas on heijastunut voimakkaasti myös osakemarkkinoille markkina-arvojen laskuna. Myös suomalaisten eläkelaitosten omistamien osakkeiden markkina-arvot ovat laskeneet voimakkaasti. Vastuiden osaketuottosidonnaisuus ei ole voimassa olevin säännösin riittävästi supistanut eläkelaitosten katettavana olevaa vastuuta varallisuuskohteiden arvonnaskun myötä, vaan vakavaraisuusasteet ovat alentuneet suhteellisen nopeasti. Vakuutusvalvontaviraston 16 päivänä syyskuuta 2008 julkistaman tiedon mukaan työeläkevakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu toimintapääoma oli noin 1,5-kertainen vakavaraisuusrajaan nähden. Kaikki työeläkeyhtiöt ylittivät viraston mukaan vakavaraisuusrajan ja täyttivät lakisääteisen toimintapääomavaatimuksen, joka on 2/3 vakavaraisuusrajasta. Työeläkevakuutusyhtiöiden keskimääräinen vakavaraisuusaste oli 1,8 kesäkuun 2008 lopussa. Samaan aikaan kaikkien yksityisalojen työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuusaste oli 1,9. Työeläkevakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu toimintapääoma on 13 miljardia euroa ja kaikkien työeläkelaitosten yhteenlaskettu toimintapääoma 14,6 miljardia. Markkinakehityksen perusteella on arvioitavissa, että vakavaraisuusasteet ovat syyskuun puolivälin jälkeen edelleen alentuneet.

Yksityisalojen työeläkelaitosten vastuiden täydennyssäännösten keskeinen osa, eli eläkevastuun täydennyskerroin, määräytyy viiveellä eläkelaitosten toteutuneen keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella. Vuoden 2008 alkupuoliskolla sovellettu täydennyskerroin määräytyi vuoden 2007 keskimääräisen vakavaraisuustilanteen perusteella. Vuoden 2008 loppupuoliskolla sovellettava täydennyskerroin määräytyi vuoden 2008 maaliskuun keskimääräisen vakavaraisuuden pe-

rusteella. Alkuvuonna 2008 täydennysker-toimen arvo oli 3,03 ja loppuvuonna 1,58 prosenttia. Toteutuneiden markkinailmiöiden nopeuteen nähden viive vakavaraisuuden ja täydennysker-toimen määrittämisestä täy-dennysker-toimen soveltamisjaksoon on pitkä.

Tasausvastuu on ensi sijassa jakojärjestel-män eli yhteisesti kustannettavan eläkemenon ja työeläkemaksutason lyhyen aikavälin puskuroinnin varalta pidettävä erä. Suomen liittyttyä Euroopan rahaliittoon tasausvastuuta on pidetty aikaisempaa suurempana (niin sanottu EMU-puskuri), koska rahaliiton arvioitiin kasvattavan lyhyen ja keski-pitkän aika-välin vaihtelua kansantalouden palkkasum-massa ja siten työeläkemaksun tasausosassa, jos muutokseen ei varauduta lisäpuskuroin-nilla. Tasausvastuun avulla voidaan myös varautua tulevan maksunkorotuspaineen pusku-rointiin.

Eläkelaitoksille lisättiin vastuuelkaan vuonna 2007 uusi erä, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka määrä riippuu osakesijoitusten arvojen heilahteluista. Osa-kesijoitusten arvojen aleneminen voi vähentää vastuuelan määrää enintään 10 % ja lisätä sitä enintään 5 %. Kymmenen prosentin tasoon ollaan siirtymässä asteittain viiden vuoden kuluessa vuoteen 2012 mennessä.

Laskevien varallisuusarvojen oloissa työ-eläkelaitokset voivat nostaa vakavaraisuusasettaan vain myymällä riskillisimpiä sijoituskohteita ja ostamalla tilalle vähemmän riskillisiä sijoituskohteita. On käymässä ilmeiseksi sellainen mahdollisuus, että työ-eläkelaitokset myyvät tai joutuvat myymään osakevarallisuuttaan vakavaraisuusasettaan nostaakseen. Myynnit toteutuisivat markkina-tilanteessa, jossa osakkeiden markkina-arvot ovat poikkeuksellisen alhaalla.

Yksityisalojen työeläkelaitosten varallisuudesta oli kesäkuun 2008 lopussa noin 23 miljardia euroa, eli noin 28 prosenttia pörssinoteeratuissa osakkeissa. Näistä suomalaisten yritysten pörssinoteerattuja osakkeita oli yli 8 miljardin euron arvosta. Lähes kaikki sijoitukset suomalaisiin pörssiosakkeisiin on tehty suorina sijoituksina eikä osakerahasto-osuuksina tai muina välillisinä sijoituksina. Sen sijaan ulkomaisissa sijoituksissa rahasto-osuudet painottuvat enemmän. On oletettavaa, että osakkeiden niin sanotut pakko-

myynnit kohdistuisivat suurelta osin myös suomalaisiin osakkeisiin.

Tasausvastuu ylitti vuoden 2007 lopussa vähimmäismääränsä noin 6,7 prosentilla palkkasummasta, eli noin 3 miljardilla eurolla. Myös tämä yhteisesti kustannettavan eläkemenon ja vastaavan työeläkemaksun osan vaihteluiden puskurointiin tarkoitettu vastuu-erä ja sen vähimmäismäärän ylite ovat osa vastuuelkaa ja alentamassa työeläkelaitosten vakavaraisuusastetta.

2. Ehdotetut muutokset

Voimassa olevat säännökset voivat olla osaltaan ohjaamassa yksityisalojen työeläkelaitoksia myymään muun muassa suomalaisia omistuksiaan epäedullisessa markkinatilanteessa. Tämän välttämiseksi ehdotetaan yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuuden vahvistamiseksi, että eläkelaitosten vakavaraisuutta koskevia säännöksiä muutettaisiin väliaikaisesti voimassa olevalla lailla, joka koskee lakisääteistä eläkevakuustointia harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa.

Lain 1 §:ssä ehdotetaan, että vuoden 2008 osalta eläkerahastoja täydennettäisiin vain rahastokoron (3 %) verran. Voimassa olevan lain mukaan rahastokoron ylittävistä sijoitustuotoista käytetään vuosittain täydennysker-toimen mukainen osa vanhuuseläkerahastojen korotuksiin. Tästä vuotuisesta täydennyksestä ehdotetaan luovuttavaksi poikkeuksellisesti vuonna 2008. Täydennysker-toimella kerrytetyt varat ehdotetaan siirrettäväksi eläkelaitoksen toimintapääomaan, jolloin vastuuelka muodostuisi pienemmäksi ja eläkelaitoksen toimintapääoma muodostuisi suuremmaksi kuin voimassa olevan lain mukaan. Merimieseläkekassalle tehtäisiin vastaava muutos kuin muillekin eläkelaitoksille.

Lain 2 §:n mukaan 1 §:ssä toteutettu täydennyskerrointa koskeva poikkeusmenettely otettaisiin huomioon myös vakavaraisuusrajan kaavassa. Koska täydennysker-toimen mukaisesta rahastoon siirtovelvoitteesta luovutettiin vuonna 2008, otettaisiin se huomioon myös vakavaraisuusrajan kaavassa asettamalla täydennyskerroin nolllaksi.

Lain 3 §:n mukaan osa vastuuelkaan sisältyvää tasausvastuuta ehdotetaan rinnastet-

tavaksi tilapäisesti työeläkelaitosten toimintapääoman eräksi. Tällöin tätä osaa tasausvastuusta ei luettaisi vastuovelkaan. Vastuuelka muodostuisi siten pienemmäksi ja toimintapääoma suuremmaksi kuin nykyisen lain mukaan.

Toimintapääomaan rinnastettava osa muodostuisi kaikissa eläkelaitoksissa yhtä suureksi suhteessa eläkelaitoksen omaan vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuelkaan. Vakuutusvalvontavirasto tekisi selvityksen ministeriölle siitä, kuinka suuren osan kunkin eläkelaitoksen toimintapääomasta rinnastettava osa muodostaisi. Lisäksi virasto selvittäisi ministeriölle, miten erisuuruiseksi eri eläkelaitoksissa muodostuva rinnastettava osa vaikuttaa eläkelaitosten vakavaraisuuden ylläpitämiseen.

Jos tasausvastuun rinnastettava osa muodostuisi suuremmaksi kuin eläkelaitoksella on tasausvastuuta ja tasausvastuu menisi siten negatiiviseksi, eläkelaitos kirjaisi negatiivista määrää vastaavan määrän saamisena vastuunjaosta. Tämä saatava ei kuitenkaan erääntyisi vuosittain, koska rinnastettava erä ei olisi kustannustenjaon erä.

Jos eläkelaitoksen osittamaton lisävakuutusvastuu tai lisävakuutusvastuu menisi sijoitustoiminnan tappion tai muun tappion vuoksi negatiiviseksi, voi osittamaton lisävakuutusvastuu tai lisävakuutusvastuu olla negatiivinen enintään määrällä, jonka tasausvastuun rinnastettava osa riittää peittämään.

Lain 4 §:ssä säädettäisiin eläkesäätiöille vastaavasti kuin kolmannessa pykälässä säädettiin muille eläkelaitoksille.

Lain 5 §:n mukaan ne poikkeusmenettelyt, joilla olisi tarkoitus vahvistaa eläkelaitosten vakavaraisuutta, eivät saisi lisätä eläkelaitoksen vakuutusmaksun tai kannatusmaksun alennuksia.

Lain 6 §:ssä säädettäisiin eläkelaitosten toimintapääoman vähimmäismäärästä. Vähimmäismäärää koskevaa sääntelyä olisi tarkoitus alentaa ja tehdä vähimmäismäärää koskeva sääntely riippumattomaksi eläkelaitoksen sijoitusjakaumasta. Vähimmäismäärää koskeva sääntely perustuisi poikkeusmenettelyssä vain eläkelaitoksen vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuelkaan. Eläkelaitoksille ehdotetut erilaiset vähimmäismäärät perustuvat siihen, että nykyisessäkin lais-

sa vähimmäismäärissä on eroja eri eläkelaitoksilla.

Lain 7 §:ssä ehdotetaan, että niin sanotun osaketuottosidonnaisen vastuuelan määrä nostettaisiin vuosina 2008–2010 10 prosenttiin vastuuelan määrästä. Prosenttimäärän nostaminen 10:een pienentäisi vastuuelkaa ja vaikuttaisi siten eläkelaitosten vakavaraisuuteen. Kuitenkin eräiden eläkelaitosten, joilla on osakkeita vähemmän kuin 10 %, vakavaraisuusraja nousisi. Jotta näiden eläkelaitosten suhteellinen asema ei olennaisesti heikkene lakiehdotuksen johdosta, selvitetään, miten tämä olisi estettävissä. Tällainen keino voisi olla esimerkiksi rinnastettavan tasausvastuun kasvattaminen näillä eläkelaitoksilla.

Lain 7 §:n toisessa momentissa säädettäisiin 1 momentin muutoksesta johtuen, että osaketuottosidonnaisuuden aste λ vakavaraisuusrajan kaavassa muutettaisiin vastaamaan prosenttimäärää 10.

Lain voimaantulosäännöksen mukaan laki olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2010.

3. Esityksen vaikutukset

Täydennyskertoimen asettaminen nolnaan vuodelta 2008 alentaisi vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävää vastuuelkaa noin 1,8 prosenttia. Alennus näkyisi vastaavan suuruisena toimintapääoman lisäyksenä, jolloin toimintapääomat suhteessa vastuuelkaan kasvaisivat noin 2,1 % -yksikköä. Täydennyskertoimen asettaminen nolnaan alentaisi vakavaraisuusrajaa 1,58 prosenttiyksikköä.

Osaketuottosidonnaisuuden asteen nostamisesta 10 prosenttiin jo vuonna 2008 seuraisi, että vastuuelka alenisi ja toimintapääoma kasvaisi. Tarkka vaikutus riippuu osaketuottojen todellisesta kehityksestä.

Ehdotetut muutokset vahvistaisivat yksityisalojen työeläkelaitosten toimintapääomaa 9–10 prosenttia suhteessa vastuuelkaan lain voimaantuloajankohtana, jos säädetyn vähimmäismäärän ylittävä tasausvastuun osa rinnastetaan kokonaan toimintapääomaan. Tarkka vaikutus vakavaraisuuteen on riippuvainen muun muassa osakehintojen kehityksestä.

Ehdotetut muutokset eivät merkitse varojen

siirtoa työeläkelaitosten kesken tai työeläkelaitosten ja muiden tahojen välillä. Muutoksilla hidastetaan väliaikaisesti työeläkelaitosten teknisen vastuuvelan kasvua sekä mahdollistetaan muiden puskurivarojen väliaikainen sisällyttäminen ja tarvittaessa käyttö sijoitusriskien varalta pidettävään toimintapääomaan.

Vakavaraisuuden vahvistumisesta olisi todennäköisesti keskeisenä seurauksena se, että yksityisalojen työeläkelaitokset välttäisivät välittömän tai mahdollisten tulevien markkina-arvojen supistumisten tapauksessa sen tilanteen, että niiden olisi vakavaraisuutensa säilyttääkseen ja vain tästä syystä myytävä osakevarallisuuttaan. Erityisen merkittävä vaikutus vakavaraisuuden vahvistamisella olisi, että se tekisi mahdolliseksi työeläkelaitosten suomalaisten osakeomistusten jatkamisen edelleenkin. Työeläkelaitosten laajamittaiset osakemyynnit alentaisivat suomalaisten pörssiosakkeiden arvoja niin kauan kuin myynnit jatkuisivat.

Koska markkinakehitys ei vielä anna aihetta muuttaa eririskisten sijoituskohteiden pit-

kän aikavälin tuotto-odotuksia, vakavaraisuuden vahvistaminen mahdollistaisi edelleen korkeampien tuottojen ja alemman työeläkemaksutason tavoittelun korkosijoituksia riskillisempien sijoituskohteiden avulla.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu valtiovarainministeriötä, Eläketurvakeskusta, Työeläkevakuuttajat TELA:aa ja keskeisiä työmarkkinajärjestöjä.

5. Voimaantulo

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lakisäateistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentissa säädetään vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien täydentämisestä, täydennys siirretään vuonna 2008 työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 14 §:n 2 momentin mukaiseen osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen, eläkesäätiölain (1174/1995) 43 §:n ja vakuutuskassalain (1164/1992) 79 §:n mukaiseen lisävakuutusvastuuseen ja vähennetään merimieseläkelain (1290/2006) 208 §:n 1 momentin mukaisesta vakuutusteknisestä vastuuvälästä.

2 §

Sen estämättä, mitä eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvälän katkaisemisesta annetun lain (1114/2006) 10 §:ssä säädetään parametrin t määräytymisestä, käytetään parametrin t arvoa määrättäessä eläkevastuun täydennyskertoimelle arvoa nolla.

3 §

Sen lisäksi, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 16 §:ssä, vakuutuskassalain 83 b §:ssä ja merimieseläkelain 208 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiön, eläkekassan ja Merimieseläkekassan toimintapääomaan rinnastetaan ja vastuuvälästä vähennetään osa yhteisesti kustannettavia kuluja varten tarkoitettua, maksun tasausosista muodostuneesta vastuusta. Toimintapääomaan rinnastettava osuus tasausvastuusta annetaan Vakuutusvalvontaviraston tekemän selvityksen perusteella sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella kiinteänä prosenttiosuutena eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävästä vastuuvälästä. Jos eläkelaitoksen tasausvastuu muodostuu negatiiviseksi edellä sanotun rinnastuksen jälkeen, negatiivinen

määrä kirjataan saatavaksi eläkelaitosten kustannusten jaossa.

Jos 1 §:ssä tarkoitettu osittamaton lisävakuutusvastuu tai lisävakuutusvastuu muodostuu tappion peittämisen jälkeen negatiiviseksi, voi osittamaton lisävakuutusvastuu tai lisävakuutusvastuu olla negatiivinen enintään rinnastettavan osuuden verran.

4 §

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiölain 48 a §:ssä säädetään, B-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön B-osaston toimintapääomaan rinnastetaan ja eläkevastuusta vähennetään osa yhteisesti kustannettavia kuluja varten tarkoitettua, maksun tasausosista muodostuneesta vastuusta siten kuin 3 §:ssä säädetään.

5 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettua siirtoa eikä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua toimintapääomaan rinnastettavaa osuutta tasausvastuusta ei oteta huomioon toimintapääomassa vakuutusmaksun tai kannatusmaksun alennuksia määrättäessä. Edellä sanottua siirtoa ja rinnastettavaa osuutta ei myöskään oteta huomioon sovellettaessa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 23 §:ää.

6 §

Sen estämättä, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:ssä, eläkesäätiölain 48 b §:ssä, vakuutuskassalain 83 c §:ssä ja merimieseläkelain 209 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi prosenttia sekä eläkesäätiön, eläkekassan ja Merimieseläkekassan toimintapääoman vähimmäismäärä on yksi prosentti vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävästä vastuuvälästä.

7 §

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain (1121/2006) voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädetään, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu voi vähentää eläkelaitoksen vastuuvelkaa tai eläkevastuuta enintään määrällä, joka vuosina 2008–2010 on 10 prosenttia eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitetusta vastuuvelasta.

Sen estämättä, mitä eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 27 §:ssä säädetään, osaketuottosidonnaisuuden asteelle λ

käytetään vakavaraisuusrajan laskemisen kaavaa sovellettaessa arvoa 0,1 vuosina 2008–2010.

8 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2008 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu siirto ja 2 §:ssä tarkoitettu parametrin t määräytyminen otetaan huomioon eläkelaitoksen toimintapääomaa määrättäessä ja vakavaraisuusrajaa laskettaessa 17 päivästä lokakuuta 2008 lukien.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*